

Znanje – najboljši akaricid

Besedilo: Anton Zor

Največje težave pri ohranjanju čebeljih družin čebelarjem povzročajo varoje. V preteklosti smo jih bolj ali manj uspešno zatirali z najrazličnejšimi, predvsem registriranimi sredstvi. Na pobudo ČZS in veterinarske službe pa smo lani varoje enotno zatirali z Bayvarolom. Ta poteza je hvale vredna, zato bi bilo treba takšno prakso še nadaljevati, bodisi s preizkušenimi bodisi z novimi učinkovitimi sredstvi.

Pred letom 2000 sem ravnal dosledno po tako imenovani zdravstveni doktrini, vendar je ta tistega leta popolnoma odpovedala. Že do 15. junija sem izgubil polovico čebeljih družin. Seveda je bila to tudi posledica drugih okoliščin, kljub temu pa so bile poglaviti vzrok varoje. Odločil sem se, da te zajedavce temeljito preučim.

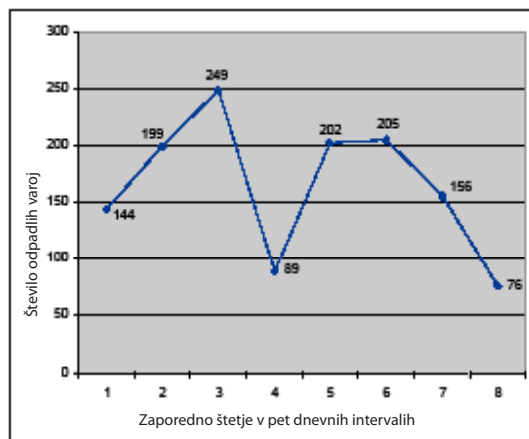
Prvi pogoj, da se varojam lahko postaviš po robu, je, da spoznaš njihov letni razvojni cikel. Spoznati je treba tudi, da razvoj varoj ni vsako leto enak, saj je napadenost čebeljih družin vsako leto drugačna, to pa je odvisno od naravnih razmer in moči družine. Na podlagi večletnih preučevanj in analiz sem ugotovil, da sta odločilna pogoja za ohranitev družin pravočasno ukrepanje in upoštevanje cikla razvoja varoj. Pri tem je treba upoštevati tudi maksimalno možno napadenost z varojami v določenem letu. Če ne ukrepamo preden se preveč namnožijo, smo izgubili bitko.

Da bi se lažje bojeval z varojami, sem si izdelal načrt enotnega pristopa k ugotavljanju učinkovitosti vseh registriranih in dovoljenih sredstev, ki so bila na voljo. V vseh teh letih mi je uspelo s sredstvi, ki so se pokazala kot najučinkovitejša, zatirati varoje tako, da mi pri čebelah ne povzroča več težav.

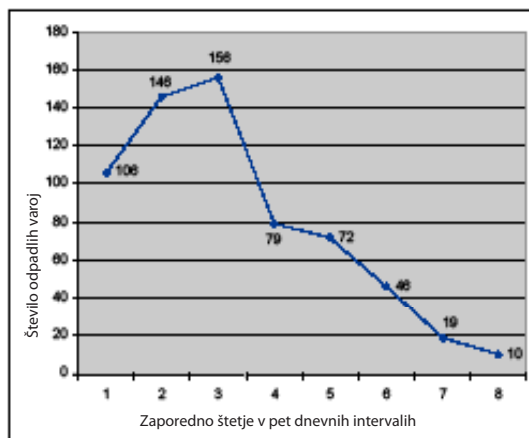
Tako sem tudi lani varoje zatiral z Bayvarolom. Kot vsa leta prej, sem tudi lani enotno ugotavljal učinkovitost tega sredstva. Bayvarol sem v družine vstavil dosledno po navodilih veterinarske službe in sledil odpadu varoj po pet dnevnih ciklih, kot je razvidno iz diagrama. Seveda sem prej ugotavljal tudi tedenski naravni odpad.

Pri najmočnejši čebelji družini (št. 9) je bil naravni odpad 2–3 varoje na dan, pri najšibkejši (št. 6) pa 1–2 varoje na dan. Postopek zatiranja teh zajedavcev sem začel 25. julija

2008 ob 16. uri. V posamezno čebeljo družino sem vstavil po štiri trakove Bayvarola, v ulice plodišča s pokrito zalego pa po dva trakova. Po vstavitvi trakov Bayvarol sem po navodilih veterinarske službe štel odpadle varoje, torej na vsakih 5 dni, vedno ob isti uri.

Najmočnejša čebelja družina (št. 9) po vstavitvi Bayvarola

Najšibkejša čebelja družina (št. 6) po vstavitvi Bayvarola

Moje ugotovitve in sklepi pri spremljanju učinkovitosti:

1. Na začetku je učinkovitost Bayvarola pri družinah št. 9 in št. 6 enakomerna. To velja

vse do tretjega štetja, se pravi 15 dni. V nadaljevanju pa je iz diagrama razvidno, da Bayvarol deluje dokaj različno.

2. Pri 4. štetju je opaziti veliko zmanjšanje učinkovitosti, in to tako pri močni kot pri šibki družini.
3. Pri vizualnem pregledu trakov je že opazno propoliziranje, katerega posledica je manjša učinkovitost.
4. Pri močni družini v panju št. 9 se je potem zmanjševanje števila varoj do 6. štetja spet povečalo, verjetno zaradi izleganja večjega števila čebel in z njimi tudi varoj. Drugega tehničnega razloga za to verjetno ni.
5. Pri šibki družini št. 6 se je učinkovitost zmanjševala od 3. štetja do konca 40-dnevnega zatiranja.
6. Pri močni družini št. 9 se je učinkovitost zmanjševala od 6. štetja, torej po 30 dneh, do konca 40-dnevnega zatiranja.
7. Poleg visečega traku so vidne poškodbe satov – udrtine. Nekateri deli traku so bili prilepljeni na satje. Pri odstranjevanju trakov se je satje zelo poškodovalo. Končno oceno škode zaradi poškodovanega sata bo mogoče ugotoviti ob prvem spomladanskem pregledu.

Še isti dan zadnjega štetja, torej 5. 9. 2008 zvečer, sem varoje poskusno zatiral z amitrazom, ki je bil do nedavno še registrirano sredstvo. Na testni trak Dimko sem 8 ur pred dimljenjem nakapal 5 kapljic, tako da je sintetično topilo Ksilol popolnoma izhlapelo. Zjutraj naslednji dan, torej po 12

urah od vstavitve in dimljenja, sem preštel odpadle varoje.

V panju z močno čebeljo družino (št. 9) je pri zadnjem štetju odpadlo 76 varoj, po uporabi testnega sredstva pa še 230. V panju s šibko družino (št. 6) je pri zadnjem štetju padlo 10 varoj, po uporabi testnega sredstva pa še 258 varoj. Na podlagi tega lahko sklepamo, da Bayvarol pri enaki uporabi deluje dokaj različno. Zakaj je tako, si ne znam pojasniti. Enak postopek izvajam že osmo leto, saj v nasprotnem primeru ne morem dobiti točnih in primerljivih podatkov o učinkovitosti uporabljenega sredstva.

Pa še ti podatki so le delno primerljivi, saj se sredstvi (Bayvarol in amitraz) razlikujeta tako po času uporabe kot tudi po učinkovitosti. To je razvidno iz podatkov, čeprav odstotka učinkovitosti ne moremo izračunati. Kljub temu pa nam marsikaj povesta podatka o učinkovitosti Bayvarola pri zadnjem štetju in učinkovitosti testnega sredstva amitraz po 12 urah. Seveda bi pričakoval, da bi take raziskave na znanstveno nesporen način izvajali strokovnjaki, saj bi tako lahko razjasnili marsikatero nepojasnjeno stvar. ■

Opomba

Če čebelar sumi, da so registrirana sredstva za zatiranje varoj pri njegovih čebelah neučinkovita, mu lahko veterinar predpiše katero drugo neregistrirano sredstvo.

Uredniški odbor SČ

Velikoprostorninsko čebelarjenje v AŽ-panjih po visoko produktivnem »zakladnem« in »maksi« načinu.

Na spletni strani: www.cebelaarstvo.grom.com/marjan.debelak/

**MIZARSTVO
K R Ž E**
1936

Prasilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Po želji tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

**MIZARSTVO
K R Ž E**
1936

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
Telefon/fax 01/ 7551-317
GSM 041 420 200
E-mail: spelakrze@yahoo.com